

tillige bør give dem en lille Fordel ved at give dem Afgang til at realisere deres Kapital, naar de sætte Pris derpaa; men dernæst er der ogsaa en ganske særegen Betragtning, som har ledet mig til den Anskuelse, at man ikke fornøstigtvis kan negte dem denne Ret, ja, at man, selv om man ikke vilde, dog blev nødt til at tilstaa dem den. Man kan nemlig ikke forlange, at Liendecieren paa Opfordring af enhver Liendeyder skal finde sig i at lade den samlede Formue, han nu har i Liende, pludselig hver enkelt Termin eller i hvilket Dieblis, det kan falde Beskommende ind, udstykke i mindre Summer, uden at tilstaa ham at kunne faae hele sin Ret afløst, naar han sætter Pris derpaa, saasnart nogle af Liendeyderne forlange Afløsning; men man kan da ligesaa godt tillade ham selv at forlange denne Afløsning. I Praxis vil jo nemlig enhver Liendecier, der ønsker Afløsning, kunne faae enkelte Ydere til at opstille Fordringen, og jeg ser derfor ikke, hvad der kan være til Hinder for ligefrem og direkte at tilstaa ham denne Ret. Jeg har ganske vist tillige troet, at der ikke fra nogenfømhelst Side kunde reises nogenfømhelst alvorlig Betænkelse herimod; det hænger sammen med hele den Maade, hvorpaa vi have tænkt os Forholdet ordnet. — Vi have som sagt her, ligesom det var foreslaaet i for, fastholdt Statens Mellemkomst. Staten skulde træde til; Staten skulde, hvor en af de Forpligtede eller den Berettigede forlangte Forholdet afløst, udbetale den Berettigede hans Obligationer. Man kunde ogsaa, naar de Forpligtede forlangte det, lade Forholdet gaa over saaledes, at de kom til at yde til Staten det, de skulde yde. Fornøstigtvis kan der ikke være Spørgsmaal om, at man maa have en saadan Mellemkomst. Man kan dertil bruge en særskilt Institution, ledet af Staten, eller selve Staten; nogen væsentlig afgjørende Forskjel mellem disse to Ting forekommer der mig ikke at være; om man opretter en ny stor særlig Kreditanstalt under Statens Garanti eller Bestyrelse — Garanti behøvedes der maaske ikke, det er væsentlig en Formsig —, eller om man lader selve Staten ordne Sagen, er i og for ikke af indgribende Betydning, men jeg tror, at i de fleste af den Slags Forhold er det hensigtsmæssigt at lade den almindelige Administration faae dermed at gjøre. Man bortrydder derved adskillige Vanfæligheder, og naar man ser paa de Forhold, der have Indflydelse paa Obligationernes Kurs, have vore Erfaringer med Hensyn til garanterede Jernbanepapirer og Statspapirer af forskellig Bestaaenhed vist, at man faar den bedste Kurs og ved Siden deraf den bedste Indgang paa Pengemarkedet, naar man beholder en ensartet og en gang vel kjendt Form. Det er altid vanfæligt at faae indført en ny Form, men man opnaar en betydelig praktisk og virkelig Fordel, der kan sættes til et ikke ringe Beløb i Penge, naar man vælger en saadan ensartet Form. Dette er een Grund til, hvorfor jeg tror, at det er hensigtsmæssigt, at

Staten selv træder til, saa at de Obligationer, der skulle udstedes, skulle være Statsobligationer, og at de ikke skulle udstedes af nogen særlig Kreditkasse. Derimod have vi fundet, at der tillige var Anledning til at lade private Pengeinstitutter træde til ligesom i mange andre private Forhold, saa at Liendeyderne her kunde finde den Form for deres Afdrag, som de selv i Forening med disse Pengeinstitutter maatte blive enige om, og som bedst egnede sig for de enkelte praktiske Forhold. Man har havt visse Betænklinger ved en saadan Ordning, nemlig at disse Forhold kunde give Anledning til, at der kunde blive udstedt en meget stor Mængde nye Statsobligationer; man har talt om den Skade, det kunde have for Statens Kredit og endog for Privates Kredit. De Herrer, som kjende min Virksomhed her i Thinget, vide, at jeg ofte har havt Leilighed til at udtale mine Betænklinger, min Frygt for og til at advare imod saadanne Skridt, som ved en uforholdsmæssig Udstedning af Statsobligationer kunde tjene til at nedsætte Kurserne for Statsobligationer, thi at skade Statens Kredit vil i Umiddelighed have en uheldig Indflydelse paa de private Kreditforhold; men Forholdet er her af en helt anden Betsfænhed. Her er ikke Spørgsmaal om nye Kapitaler, der skulle tilintetgjøres; her er ikke Tale om store Laan, der skulle bruges til Krig eller andre saadanne Ting, eller store Kapitaler, der skulle bindes, om end produktivt, som i sin Tid ved de jydskke Jernbaner eller ved andre store offentlige Arbejder; der er ikke Tale om Kapitaler, der saaledes skulle bindes, men kun om Kapitaler, der skulle overføres til og faae en anden Form. De, der faae disse Kapitaler, maa vedblive at benytte deres Penge paa en eller anden Maade. Rimeligvis er Forholdet efterhaanden saaledes, at det ikke vil udøve nogen mærkelig Indflydelse eller være af stor Betydning for den Sag, som det her er om magtpaaliggende at faae omændret. Men sæt, at det maaske kunde have nogen Indflydelse paa Statens Obligationers Kurs, at det kunde forhindre den fra at stige en ubetydelig Smule, ja endogsaa bervirke, at den sank noget; hvad svarer jeg saa dertil? Dertil svarer jeg nødvendigtvis: Det er Kapitaler, der komme den private Pengeomsætning tilgode; naar disse Folk sælge Statsobligationer, og Kurserne paa dem da gaar ned, saa anvende de paa den anden Side Midlerne til at opkjøbe andre Papirer, saa sker det, at Penge i faste Eiendomme maaske blive lidt billigere, eller at Pengeomsætninger blive lidt lettere, saa at, selv om man tror at skulle spore nogen Indflydelse, opveies dette ved en meget fordelagtig Virksomhed paa andre Punkter, der maa være os, som se paa det Heles Vel, ligesaa magtpaaliggende som selve Statens umiddelbare Fordel. Der er derfor ingen Betænkelse ved denne Ordning. Jeg skal gjentage, at ganske vist vil Forholdet udvikle sig levt og efterhaanden